

انیمه؛ فرهنگ‌ترین صادرات جهان

◀ زهرا طاهریان

انیمیشن ژاپنی که با نام انیمه (Anime) شناخته می‌شود، یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین بخش‌های صنعت انیمیشن در جهان است. این سبک انیمیشن با ویژگی‌های منحصر به فرد خود توانسته است جایگاه ویژه‌ای در فرهنگ و هنر جهانی پیدا کند. ژاپن به عنوان زادگاه انیمه، جایگاه بسیار ویژه‌ای در تولید و صادرات این سبک انیمیشن در جهان دارد. این کشور نه تنها به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده انیمه در سطح جهانی شناخته می‌شود، بلکه بخش عمده‌ای از صادرات انیمه را نیز در اختیار دارد.

بزرگ‌ترین صادرکننده انیمه در جهان

ژاپن بزرگ‌ترین صادرکننده انیمه در جهان است و بخش قابل توجهی از بازار جهانی انیمیشن را در اختیار دارد. انیمه ژاپنی در بسیاری از کشورهای جهان محبوبیت زیادی دارد و در مناطقی مانند آسیا، آمریکای شمالی، اروپا و آمریکای لاتین پخش و تماشا می‌شود.

ژاپن به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده انیمه در جهان، نقش بسیار مهمی در صنعت انیمیشن جهانی ایفا می‌کند. انیمه ژاپنی با سبک بصری منحصر به فرد، داستان‌های جذاب و متنوع، شخصیت‌های به یادماندنی و کیفیت بالای تولید، توانسته است جایگاه ویژه‌ای در فرهنگ و هنر جهانی پیدا کند. این صنعت با حمایت‌های دولتی، استفاده از تکنولوژی‌های پیشرفته و بازاریابی مناسب، همچنان به رشد و توسعه خود ادامه می‌دهد و به عنوان یکی از منابع مهم درآمد ژاپن و یکی از عناصر فرهنگی تأثیرگذار در جهان شناخته می‌شود.

پس از ژاپن، کشورهای دیگری نیز در صنعت انیمیشن فعالیت دارند، اما هیچ کدام به اندازه ژاپن در صادرات انیمه قدرتمند نیستند. با این حال، برخی از کشورهای در زمینه تولید و صادرات انیمیشن در سطح جهانی شناخته شده‌اند که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

کره جنوبی با تولید انیمیشن‌های باکیفیت و خلاقانه، به ویژه در زمینه انیمیشن‌های سه بعدی، شهرت دارد. اگرچه بیشتر تمرکز این کشور بر تولید انیمیشن برای بازار داخلی و همکاری با شرکت‌های بین‌المللی است، اما در سال‌های اخیر صادرات انیمیشن کره‌ای به بازارهای جهانی افزایش یافته است. آمریکا نیز یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان انیمیشن در جهان است، اما بیشتر تمرکز این کشور بر تولید انیمیشن‌های غربی و برای مخاطبان غربی است. بسیاری از انیمیشن‌های آمریکایی نیز به بازارهای بین‌المللی صادر می‌شوند و طرفداران زیادی دارند. چین نیز در حال توسعه صنعت انیمیشن خود است و سرمایه‌گذاری‌های زیادی در این زمینه انجام داده است. تولید انیمیشن‌های چینی، به ویژه انیمیشن‌های سه بعدی، در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است. چین تلاش می‌کند تا با تولید انیمیشن‌هایی با سبک و فرهنگ چینی، در بازار جهانی جایگاهی کسب کند.

نکته جالب اینجاست که فرانسه هم در زمینه تولید انیمیشن‌های هنری و تجربی بسیار فعال

است و انیمیشن‌های فرانسوی در جشنواره‌های بین‌المللی جوایز متعددی کسب کرده‌اند. فرانسه با تولید انیمیشن‌های با کیفیت، به ویژه در سبک‌های متفاوت، توانسته است جایگاه خود را در صنعت انیمیشن تثبیت کند.

درآمدهای میلیارد دلاری انیمه برای ژاپنی‌ها

انیمه یکی از عناصر کلیدی هدف دولت ژاپن برای تولید سالانه ۲۰ تریلیون ین (۱۳۰ میلیارد دلار) از طریق بازار محتوا تا سال ۲۰۳۳ است. محتواهای این کشور در سال ۲۰۲۲ حدود ۴۰۷ تریلیون ین (۳۱ میلیارد دلار) درآمد داشتند. انجمن انیمیشن ژاپن پیش‌بینی می‌کند که انیمه باید ۶۰۳۳ تریلیون ین (۴۲ میلیارد دلار) از این هدف را در سال ۲۰۳۳ تشکیل دهد که تقریباً دو برابر رکورد سال ۲۰۲۳ خواهد بود. میچیهیکو اومزاوا، رئیس شرکت «شین-ای» انیمیشن اظهار داشت که افزایش تعداد عناوین انیمه برای رسیدن به این هدف در حال حاضر به دلیل کمبود منابع انسانی امکان‌پذیر نیست. او پیشنهاد کرد که تولیدکنندگان محتوا باید بر گسترش فروش‌های خارجی و افزایش قیمت هر عنوان تمرکز کنند.

کوتارو یوشیکاوا، مدیر ارشد و معاون ارشد کمپانی «TMS Entertainment» نیز می‌گوید که ظرفیت گسترش در بازارهای جدید مانند هند، خاورمیانه و آفریقا وجود دارد. اومزاوا و یوشیکاوا هر دو اشاره کردند که استودیوهای آن‌ها به صورت آزمایشی با هوش مصنوعی مولد کار می‌کنند، اما استفاده عملی از آن در انیمیشن هنوز چند سال دیگر فاصله دارد.

انجمن انیمیشن ژاپن (AJA) اعلام کرده که صنعت انیمه این کشور در سال ۲۰۲۳ به رکورد ۲۲ میلیارد دلار دست یافته که بالاترین میزان در تاریخ بوده و ۱۴ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۲ داشته است.

یافته‌های انجمن انیمیشن ژاپن نشان داد که درآمدهای حاصل از آثار انیمه در خارج از کشور در سال ۲۰۲۳ از درآمدهای داخلی پیشی گرفته است؛ به طوری که ۵۱.۵ درصد از درآمدها، معادل ۱۱.۲۵ میلیارد دلار (۱.۷۲ تریلیون ین) از خارج و ۴۹.۵ درصد یا ۱۰.۶ میلیارد دلار (۱.۶۲ تریلیون ین) از داخل بوده است. این دومین بار است که درآمدهای انیمه در خارج از کشور از داخل پیشی می‌گیرد و نخستین بار در سال ۲۰۲۰ بود.